

Handläggare:
Cecilia Lindvall

Fördelning av medel ur folkhälsoanslaget 2013

Ärendebeskrivning

Medel ur folkhälsoanslaget ska fördelas i enlighet med riktlinjer som fastställts av Hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN). Syftet är att stödja utvecklingen av folkhälsoarbetet i länet. För andra året fördelas inga medel till nya projekt.

I detta ärende föreslås bifall till tio ansökningar till ett sammanlagt belopp av 3 145 000 kronor.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2012-10-08
Ansökningar om medel ur folkhälsoanslaget 2013, Bilaga 1

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i Programberedningen för folkhälsa och psykiatri.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

- att* bevilja sammanlagt 3 145 000 kronor ur folkhälsoanslaget till sex projekt enligt bilaga 1
- att* bifalla begäran från fyra projekt om förlängning av projekttiden och att få slutföra projektet med redan beviljade medel enligt bilaga 1
- att* ge programberedningarna i uppdrag att inom sina ansvarsområden följa upp beviljade projekt enligt bilaga 1.

Förvaltningens motivering till förslaget

Folkhälsoanslaget syftar till en god och jämlik hälsa för alla i länet. Fördelningen regleras enligt riktlinjer som fastställts av HSN.

I avvaktan på översyn av folkhälsoanslaget har endast ansökningar från pågående projekt tagits in. Ingen utlysning av medel för nya projekt har

gjorts. Totalt 10 ansökningar har behandlats. Bifall föreslås för samtliga. Sex ansökningar avser pågående projekt som planerats fortgå även 2013 eller längre. Fyra ansökningar avser projekt som fick slutbidrag 2012 men som av olika skäl begär att få förlänga projekttiden och använda redan beviljade medel för att slutföra projekten under 2013.

Beskrivning av projekten och förvaltningens bedömning återfinns i bilaga 1.

Fördelade medel avser endast år 2012. Inför varje budgetår görs förnyad bedömning av pågående projekt. Totalt fördelas i förvaltningens förslag 3 145 000 kronor.

Enligt riktlinjer för folkhälsoanslaget har Hälso- och sjukvårdsnämndens programberedningar ansvar för att följa upp projekt inom sina respektive ansvarsområden. Förslag till fördelning av ansvar ges i bilaga 1. Förslaget innebär att programberedningen för folkhälsa och psykiatri ges ansvar för tre projekt, programberedningen för barn, unga och kvinnosjukvård ansvarar för fem projekt, och programberedningen för äldre och multisjuka har ansvar för två projekt.

Ekonomiska konsekvenser

Förslag till fördelning ligger inom budgetram för anslaget.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Förslaget bedöms inte medföra några risker för patientsäkerheten.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

Strävan efter en jämlik och jämställd hälsofördelning är ett krav för att få del av folkhälsoanslaget och är ett viktigt perspektiv när ansökningarna bedöms.

Miljökonsekvenser

Beslutet medför inga direkta konsekvenser för miljön.

Catarina Andersson Forsman
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Kitty Kook Wennberg
Avdelningschef

Ansökningar om medel ur folkhälsoanslaget 2013

1. Förslag till bifall

1.1
0 tkr HSN 0802-0339
Hälsa för alla - bra mat- och rörelsevanor i gruppbestaden
(flerårsprojekt 2008 – 2012; förlängning t.o.m. 2013)

Sökande: Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin, SLL
Sökta medel: 0 kronor för 2013; tidigare beviljat 3 390 000 kronor
Förslag att: **Bifalla begäran att avsluta projektet under 2013 med tidigare beviljade medel**

Projektbeskrivning

Projektets syfte är att undersöka om man genom en utbildningsinsats i gruppbestäder kan förbättra mat- och rörelsevanor samt därigenom minska över- och undervikt och förbättra hälsan bland vuxna personer med lindrig eller måttlig utvecklingsstörning som bor i gruppbestad. Målgrupp för projektet är vuxna personer med lindrig eller måttlig utvecklingsstörning, som bor i gruppbestäder, samt personal som arbetar i dessa. Projektet beviljades 2009 ett års förlängning, dvs. t.o.m. 2012.

Under 2013 kommer resultat från projektet att spridas. Ett spridningsseminarium genomförs i början av året och därefter hålls externa presentationer inom och utom länet. Data från ettårsuppföljningen sammanställs och analyseras, och en separat rapport från uppföljningen skrivs. Studiecirkeln för personal (Fokus Hälsa) som rönt stort intresse utvärderas och en manual för implementering skrivs.

Halvårsrapport 2012

Projektet fortlöper enligt planen dock med vissa förseningar. 33 gruppbestäder rekryterades initialt och 29 av dessa är kvar i projektet. Interventionen är genomförd i samtliga gruppbestäder i interventionsgruppen. Data från eftermätningarna har sammanställts och analys pågår. Insamling av kvalitativa data slutfördes under våren 2012 och analys pågår. Ettårsuppföljning av kvantitativa mätningar (BMI, tillfredsställelse, matvanor, fysisk aktivitet och arbetsrutiner) har genomförts i fyra interventionsbestäderna våren 2012.

En vetenskaplig artikel publicerades under våren 2012 och arbete med ytterligare fyra artiklar pågår. Preliminära resultat redovisades bl.a. på Folkhälsostämman i april.

Under hösten 2012 kommer informationsmöten att erbjudas samtliga resterande gruppboheter och uppföljande mätningar kommer genomföras i resterande interventionsboheter. Ett informationsmaterial som riktar sig till chefer i gruppboheter kommer skrivas tillsammans med FHI och SLV.

Förvaltningens synpunkter

Projektet har genomförts enligt plan men drabbats av förseningar i samband med verksamhetsövergång (KFA till SLSO). Slutbidrag gavs för 2012. Förvaltningen föreslår bifall till begäran om förlängning och slutförande under 2013.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för folkhälsa och psykiatri.

1.2

550 tkr

HSN 0803-0377

Primärprevention av barnfetma genom föräldrasamtal på barnvårdscentral om goda matvanor och fysisk aktivitet (flerårsprojekt 2008 – 2015)

Sökande: Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin, SLSO

Sökta medel: 570 000 kronor för 2013; 656 000 kronor 2014-2015, tidigare beviljat 4 020 000 kronor

Förslag att: **Bevilja 550 000 kronor för 2013**

Projektbeskrivning

Projektet avser att utvärdera hälsoeffekter av ett primärpreventivt program för barnhälsovården om förskolebarns matvanor och fysiska aktivitet samt utvärdera kostnader i relation till effekterna.

Studien genomförs integrerat i barnhälsovårdens verksamhet. Utvalda BVC fördelas till interventions- eller kontrollgrupp som. BVC-sköterskor i interventionsgruppen får omfattande utbildning och handledning. Barn och föräldrar följs från det att barnet är sex månader tills det är fem år.

Sju landsting utöver Stockholm ingår i projektet. Hälften av deltagande BVC-sköterskor hämtas från SLL. Projektet finansieras med forskningsmedel från bland annat FAS och AFA. Ansökan avser kostnader som

uppkommer för att erbjuda BVC-sjuksköterskor i interventionsgruppen utbildning/handledning och för att ersätta den extra arbetstid som krävs för att de ska kunna genomföra interventionen ute på barnvårdscentralerna. Behovet av lokal projektsamordnare i Stockholms län förväntas minska något under återstående år.

Halvårsrapport 2012

Arbetet med studien är stabilt och omsättning av sjuksköterskor på medverkande barnvårdscentraler hanterbar. Under första halvåret av 2012 ökade arbetsbelastningen då en del barn från Uppsala och Sörmlands län fyllde fyra år. De flesta barn i Primrose från Stockholms län blir fyra år under 2013 eller 2014 eftersom rekryteringen genomfördes senare i Stockholms län. Kort efter rutinbesöket på BVC vid fyra års ålder följs alla familjer i Primrose upp med avseende på matvanor, fysisk aktivitet och antropometriska mätningar.

I augusti hade 21 % av familjerna i interventionsgruppen deltagit i det nionde och sista samtalet på BVC och 92 % a har deltagit i fem eller fler av samtalen som ingår i Primrose intervention. Några BVC-sjuksköterskor hade samtal kvar att spela in för efterföljande handledning i motiverande samtal (MI). En mindre grupp BVC-sköterskor tycks ha svårt att tillgodogöra sig MI handledningen medan andra gör framsteg. Under 2012 kommer en artikel om BVC-sköterskors MI kompetens och en artikel om vår metod att mäta småbarnsföräldrars "self-efficacy" att publiceras i internationella tidskrifter.

Förvaltningens synpunkter

Projektet är välplanerat och fortskrider i stort enligt plan. Det sökta beloppet utgår från projektets tidigare placering inom Karolinska institutet och har justerats efter kostnadspåslag som gäller inom SLL. Förvaltningen bedömer ansökan om utökade medel för projektassistent på 10 % som rimlig. Förvaltningen föreslår bifall till 550 000 kronor för 2013.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn, unga och kvinnosjukvård.

1.3

0 tkr

HSN 0811-1250

Mat, rörelse och självkänsla - förebyggande av viktrelaterade hälsoproblem med skolan i centrum (Österåkerprojektet)
(flerårsprojekt 2009 – 2012; förlängning t.o.m. 2013)

Sökande: Karolinska institutet, institutionen för folkhälsovetenskap
Sökta medel: 0 kronor för 2013; tidigare beviljat 2 800 000 kronor
Förslag att: **Bifalla begäran att avsluta projektet under 2013 med tidigare beviljade medel**

Projektbeskrivning

Syftet är att utveckla och utvärdera metoder för förebyggande insatser mot viktrelaterade hälsoproblem i skolan. Metoderna ska förbättra matvanor, fysisk aktivitet, självförtroende och tillfredsställelse med den egna kroppen hos barn 6-16 år och därigenom förebygga övervikt och ätstörningar.

Projektet ska testa och implementera flera verktyg; Hälsodiagnosverktyget för deltagarstyrd och systematisk utveckling av en handlingsplan på basis av lokala behov, kvalitetsmärkningsverktyg för maten i skolan, "Body image sensitivity protocol" riktat till skolpersonal, samtalsunderlag för elevhälsovården och föräldrastödsmaterial samt "Everybody's Different" som syftar till att förbättra självuppfattning och självkänsla.

Projektet planeras och genomförs i samarbete med Österåker kommun. Kommunen står för genomförandet och KFA ger process- och utvärderingsstöd. Nio skolor i kommunen deltar och ytterligare nio skolor är kontrollskolor.

Halvårsrapport 2012

Under våren och sommaren 2012 har huvudresultaten analyserats. Ett manuskript har skickats in för publicering. Projektet presenterades vid nationella Folkhälsostämman i april. Under hösten 2012 hålls ett seminarium kring resultaten. En implementeringsguide ska tas fram och material och verktyg ska vidareutvecklas enligt skolornas önskemål.

Verksamhetsövergången från KFA till SLSO har medfört förseningar i arbetet. Projektet ansöker om att få använda redan utbetalda medel under 2013 för efterarbete och kompletterande analyser.

Förvaltningens synpunkter

Projektet har genomförts enligt plan men drabbats av förseningar i samband med verksamhetsövergång (KFA till SLSO). Slutbidrag gavs för 2012. Förvaltningen föreslår bifall till begäran om förlängning och slutförande under 2013.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn, unga och kvinnosjukvård.

1.4

730 tkr HSN 0908-0778

Depression i samband med förlossning - jämlik vidareimplementering
(flerårsprojekt 2010 – 2013)

Sökande: Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin, SLSO
Sökta medel: 850 000 kronor för 2013; tidigare beviljat 2 250 000 kronor
Förslag att: **bevilja 730 000 kronor för 2013 som ett slutbidrag**

Projektbeskrivning

"Depression i samband med förlossning" är en evidensbaserad metod för föräldrastöd som är implementerad inom barnhälsovården i SLL. I metoden ingår bland annat självskattningsskalan EPDS. Projektet avser att utveckla "Depression i samband med förlossning" för att upptäcka och ge stöd till alla föräldrar med post partum-depressiva symtom (PPDS). Idag exkluderas pappor och många icke-svensktalande. Projektet syfte är: Att jämföra EPDS med formuläret Gotland Male Depression Scale (GMDS) för att undersöka vilket formulär som bäst lämpar sig för upptäckt av depressionssymtom hos pappor; att undersöka om de stödinsatser som kan erbjudas pappor med symtom på depression efter förlossningen upplevs fungerande/ minskar symtomen; att utreda hur metoden "Depression i samband med förlossning" kan anpassas för att erbjudas till pappor och fler icke-svensktalande föräldrar än idag; att erhålla ny kunskap avseende familjerelationer och livssituation i familjer där pappan uppvisar PPDS.

Efter initiala svårigheter att engagera BVC-mottagningar i projektet ändrades projektplanen och HSN godkände 2010 en förlängning av projektet med två år, dvs. t.o.m. 2013.

Halvårsrapport 2012

Svaren på "Enkät till nyblivna pappor" har matats in i statistikprogrammet och en preliminär analys gjorts. Utskick av en uppföljningsenkät, då barnen passerat sin ettårsdag, har påbörjats. Syftet är att studera utvecklingen av depressiva symtom över tid. En jämförelse av EPDS med ett annat instrument (Gotland Male Depression Scale, GMDS) tyder på att EPDS behöver kompletteras med GMDS för att fler pappor med symtom ska kunna upptäckas.

Totalt 18 pappor har intervjuats om hur depressiva symtom under den postnatale perioden påverkar livssituation och familjeliv. Intervjuer av några pappor med migrationsbakgrund har också genomförts. En inventering har gjorts av EPDS-formulär som översatts till andra språk.

Sammanlagt 35 BVC-sjuksköterskor som vid hembesöket ska söka pappor som vill delta i en enkätundersökning har rekryterats.

Förvaltningens synpunkter

Projektets inledande svårigheter har hanterats och arbetet förflyter väl enligt den nya planen. Det sökta beloppet utgår från projektets tidigare placering inom Karolinska institutet. Förvaltningen föreslår bifall till ett slutbidrag som justerats efter kostnadspåslag som gäller inom SLL, dvs. till 730 000 kronor.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn, unga och kvinnosjukvård.

1.5

0 tkr

HSN 0908-0786

Föräldrastöd för goda mat- och rörelsevanor inom skolhälsovården

(flerårsprojekt 2010 – 2012; förlängning t.o.m. 2013)

Sökande: Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin, SLL

Sökta medel: 0 kronor för 2013; tidigare beviljat 1 640 000 kronor

Förslag att: **Bifalla begäran att avsluta projektet under 2013 med tidigare beviljade medel**

Projektbeskrivning

Syftet är att utveckla en metod för föräldrastöd för goda mat- och rörelsevanor inom skolhälsovården. Målet är att förbättra barns matvanor, fysiska aktivitet och viktutveckling genom motiverande hälsosamtal med föräldrar inom skolhälsovården och en lärarledd klassrumskomponent. Målgruppen är föräldrar och barn i förskoleklass i resurssvaga områden.

Projektet är ett samarbete med skolhälsovården i Nacka kommun. Det utgår från "Hälsoboken", ett bildrikt, lättläst material om hälsosamma levnadsvanor med evidensbaserade råd till föräldrar.

Inga ytterligare medel söks, men en ansökan görs om att få använda redan utbetalda medel under 2013, för resterande analyser bl.a. lön till statistiker

och kompletterande studier. Om ansökan beviljas kommer resterande medel att överföras till CES vid årsskiftet 2012/13.

Halvårsrapport 2013

En extern utvärderare har intervjuat lärare och föräldrar och påbörjat analysen men arbetet har blivit kraftigt försenat, bl.a. på grund av verksamhetsövergång från KFA till SLSO. Enkätdata kring barnens mat- och rörelsevanor och föräldrarnas "selfefficacy" samt barnens rörelsemönster från accelerometerdata har analyserats. Projektet har presenterats för skolhälsovården i Stockholms stad, på Folkhälsostämman 2012 samt vid en konferens i Austin, Texas, där det rönt stort intresse. Kontakter har etablerats i skolor i Skärholmen och Rinkeby-Kista. Material har reviderats.

Hösten 2012 hålls ett spridningsseminarium. En vetenskaplig artikel ska påbörjas liksom analys av intervjuer som gjorts med föräldrar och lärare, fördjupade analyser av enkätsvar rörande barnens mat- och rörelsevanor och föräldrarnas "selfefficacy". En fortsättning av projektet planeras i Rinkeby-Kista och i Skärholmen där prevalensen av övervikt och fetma hos barn är högst i länet.

Förvaltningens synpunkter

Projektet har genomförts enligt plan men drabbats av förseningar i samband med verksamhetsövergång (KFA till SLSO). Slutbidrag gavs för 2012. Förvaltningen föreslår bifall till begäran om förlängning och slutförande under 2013.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn, unga och kvinnosjukvård.

1.6

785 tkr

HSN 0909-0816

Enkätundersökning som underlag för miljöhälsorapport för barn i Stockholms läns landsting 2013

(flerårsprojekt 2010 – 2013)

Sökande: Centrum för arbets- och miljömedicin, SLSO

Sökta medel: 821 000 kronor för 2013; tidigare beviljat 1 667 000 kronor

Förslag att: **bevilja 785 000 kronor för 2013 som ett slutbidrag**

Projektbeskrivning

Studien ska öka kunskapen om miljörelaterad ohälsa hos barn i Stockholms län och innefattar kartläggning av miljöexponering och hälsoläge. Denna

kunskap är ett viktigt redskap för beslutsfattare avseende kopplingen hälsa och miljö utifrån barnens perspektiv och ger underlag för hur miljöhälsoarbetet bör bedrivas. Avsikten är att även följa upp resultatet från 2006 års undersökning av barn i Stockholms län.

Miljöhälsorapporterna, både nationella och regionala för Stockholms län, tas fram vart fjärde år. En viktig del av underlaget är miljöhälsoenkäterna. För Stockholms län har gjorts ett tilläggsurval, om cirka 10 000 personer, utöver socialstyrelsens urval. Enkäten har riktats till samma åldersgrupp som den regionala miljöhälsoenkäten 2006, dvs. till föräldrar och barn som är 8 månader, 4 år, 8 år och 12 år gamla, totalt cirka 11 000 barn i Stockholm.

Under 2013 kommer det att ske statistisk bearbetning, manusbearbetning, grafisk formgivning, webbanpassning samt tryckning av rapporten. Därefter sker information om och spridning av den färdiga regionala miljöhälso-rapporten.

Halvårsrapport 2012

Under det första halvåret 2012 har den statistiska bearbetningen av data från enkätsvaren genomförts och en databas har skapats. Den statistiska bearbetningen, avseende data specifikt för Stockholmsregionen, kommer att fortgå även under hösten 2012 och under första halvåret 2013. En referensgrupp med representanter från viktiga aktörer inom området kommer att bildas under hösten 2012. Rapportskrivandet kommer också att påbörjas under hösten 2012 och fortsätta under det första halvåret 2013.

Förvaltningens synpunkter

Den kunskap som projektet har tagit fram kan bli ett väsentligt underlag för planering och uppföljning av miljöhälsoarbetet i länet. De återkommande miljöhälsoenkäterna är särskilt lämpade för att följa utvecklingen av hälsoeffekter kopplade till miljön och de bidrar också till att följa tidstrender i den miljörelaterade hälsoutvecklingen.

Det sökta beloppet utgår från projektets tidigare placering inom Karolinska institutet. Förvaltningen föreslår bifall till ett slutbidrag som justerats efter kostnadspåslag som gäller inom SLL, dvs. till 785 000 kronor.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för barn och unga.

1.7
400 tkr HSN 1008-0843
Internetbaserad habilitering för unga med Aspergers syndrom
(flerårigt projekt 2011 – 2014)

Sökande: Handikapp & Rehabilitering
Sökta medel: 400 000 kronor för 2013; 500 000 kronor för 2014;
tidigare beviljat 719 000 kronor
Förslag att: **Bevilja 400 000 kronor för 2013**

Syftet med projektet är att ge fler unga med Aspergers syndrom möjligheter att skaffa sig kunskap om sin funktionsnedsättning och om sig själv och därmed förebygga psykisk ohälsa. Projektets målgrupp är unga med Aspergers syndrom/högfungerande autism, 16-25 år. Många med Aspergers syndrom har svårt att få skola och vardag att fungera och många tar inte del av det stöd som samhället kan erbjuda i form av till exempel rehabilitering.

Projektet ska utveckla en rehabiliteringsinsats som består av webbaserade kurser med kontinuerlig kontakt mellan brukaren och rehabiliteringspersonal. Ansökan avser arbete med kurskoncept, teknisk plattform, innehåll, funktionalitet och design. Kostnader för den egna personalen bärs i huvudsak av H&H under 2012 och 2013. Sökta medel 2013 ska användas för att testa kursen samt till teknisk anpassning till den öppna webbplatsen.

Halvårsrapport 2012

Kursen om Aspergers syndrom är framtagen. Bildspel, texter, bilder och design till den öppna webbplatsen är på gång. Ett stort problem har varit att hitta rätt teknisk plattform för kursen. Projektet har därför försenats och den test som planerats till hösten 2012 förskjuts. I stället tas en förenklad kurs fram som ska byggas i verksamhetens webbverktyg Drupal.

Information om projektet har gått ut till alla chefer inom Rehabilitering & Hälsa och till alla rehabiliteringschefer genom Sveriges Rehabiliteringscheferes förenings hemsida. Poster om projektet har presenterats på forskningskonferensen Fokus på Autism i april. Även beställare, landstingspolitiker och högre chefer samt intresseorganisationerna har informerats.

Under åtta veckor vintern 2013 ska en pilotkurs på 8 unga personer med Aspergers syndrom testas. Efter utvärdering planeras införande av arbetssättet inom rehabiliteringens ordinarie verksamhet. En kurs påbörjas under hösten för att testa rekrytering av kursdeltagare via hemsida och inloggning via Mina Vårdkontakter.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen bedömer att en webbaserad kunskapstjänst kan fylla en viktig funktion för målgruppen. Målgruppen har, i enlighet med förvaltningens synpunkt, vidgats till att omfatta personer i åldrarna 16-25 år. Projektet har hanterat de hinder som uppstått och planen har justerats. Förvaltningen föreslår bifall till ansökan.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för folkhälsa och psykiatri.

1.8

80 tkr

HSN 1009-0944

Analys av folkhälsoenkätens äldredel och spridning av resultaten
(flerårigt projekt 2011 – 2013)

Sökande: Stiftelsen Stockholms läns äldrecentrum
Sökta medel: 80 000 kronor för 2013; tidigare beviljat 1 327 000 kronor
Förslag att: **Bevilja 80 000 kronor som ett slutbidrag**

Projektbeskrivning

Syftet är att ge underlag för prioriteringar av folkhälsoinsatser riktade till personer 65 år och äldre i Stockholms län. Målet är att folkhälsoarbetet ska baseras på välgrundad kunskap om hälsosituation och hälsorisker och skillnader mellan olika grupper (kön, åldrar, socioekonomiska skillnader m.m.).

Metoden är att bearbeta och analysera data från landstingets folkhälsoenkät 2010, jämföra med annat relevant material såsom data från SNAC-K och SWEOLD, publicera en äldrefolkhälsorapport samt ordna möten med det nätverk som Äldrecentrum driver tillsammans med Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin.

Under 2013 ska rapporten lanseras och en fördjupad analys av resultaten göras.

Halvårsrapport 2013

Under första halvåret av 2012 har arbetet med att analysera data från Stockholms läns folkhälsoenkät fortsatt. Resultaten har sammanställs och kommer att redovisas i en rapport som nu håller på att slutföras. Resultaten har även presenteras i samband med föreläsningen "Hur mår du Stockholmspensionär? En redovisning med fokus på psykisk ohälsa och

levnadsvanor från Stockholms Folkhälsoenkät 2010" inom ramen för föreläsningsserien "Samhället och de äldre" som arrangeras av ABF, Vuxenskolan, PRO, SPF, SPRF och Äldrecentrum.

Förvaltningens synpunkter

Det finns betydande intresse av att ge stöd till arbete för att fortsatt analysera och sprida information om äldreenkätens resultat. Projektet framskrider enligt plan och stimulerar samverkan. Förvaltningen förordar bifall till ett slutbidrag enligt ansökan.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för äldre och multisjuka.

1.9

600 tkr HSN 1009-0952

Första hjälpen i psykisk hälsa - självmordsförebyggande arbete i befolkningen i Rågsved inom ramarna för modellprojektet Noll självmord i Stockholms län
(flerårigt projekt 2011 - 2013)

Sökande: Psykiatri Södra Stockholm och NASP Nationellt centrum för suicidforskning och prevention av psykisk ohälsa
Sökta medel: 600 000 kronor för 2013; tidigare beviljat 1 200 000 kronor
Förslag att: **Bevilja 600 000 kronor för 2013 som ett slutbidrag**

Projektbeskrivning

Projektets mål är att föra ut "Första Hjälpen till Psykisk hälsa" till så många som möjligt av dem som är verksamma eller bor i Rågsved. Härigenom uppnås ökad kunskap och färre fördomar kring psykisk ohälsa och självmord och att människor i behov av hjälp söker och får den.

Metod som används är The Mental Health First Aid Training and Research Program (MHFA) på svenska Första hjälpen till psykisk hälsa.

Psykisk ohälsa är ett vanligt problem som många inte söker hjälp för. Många människor är inte tillräckligt informerade och kunniga om psykisk ohälsa, hur den yttrar sig och vilken hjälp som finns att få. Psykisk ohälsa är samtidigt ett stigma och skapar utanförskap. Psykisk ohälsa som upptäcks i tid och behandlas riskerar inte att bli kronisk. Återhämtning från psykisk ohälsa är möjlig.

Halvårsrapport 2012

Planering, arrangerande och genomförande av 10 x två dagars utbildningar riktade till allmänhet och personal inom verksamheter som kommer i kontakt med självmordsnära personer i Rågsved. Pårgår under året. Sammanställning av utvärdering av utbildningen som gjorts genom enkät före och efter utbildningen. Teatergruppen Molièreensemblen gav 15 föreställningar av pjäsen "Det tar tid att vara ung", om att ha en psykiskt sjuk förälder, på fyra skolor i Rågsved, 1020 elever såg den. Personal från skolorna deltog i första hjälpen-utbildning med inriktning på barn och ungdom.

För att garantera fortsatt suicidpreventivt arbete inom modellprojektet kommer de verksamheter som deltagit i utbildningen i Första hjälpen till psykisk hälsa att under 2013 erbjudas en veckas instruktörsutbildning för två personer/verksamhet. Utbildningen ges av uppdragsutbildningar på Karolinska Institutet och 20 personer kan beredas plats.

Förvaltningens synpunkter

Projektet fortskrider enligt plan. Personalen vid Rågsveds vårdcentral har visat ett stort intresse och kunskap för frågorna och området är prioriterat. Resultaten kommer att vara användbara i det framtida självmordsförebyggande arbetet såväl i Rågsved som för att uppnå målet "Noll självmord i Stockholms län". Förvaltningen anser att projektet bör slutföras enligt inlämnat förslag och föreslår bifall till ansökan.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för folkhälsa och psykiatri.

1.10

0 tkr

HSN 1009-0953

Gruppbehandling för patienter med sömnproblem i primärvården

(flerårigt projekt 2011 – 2012; förlängning t.o.m. 2013)

Sökande: Centrum för allmänmedicin

Sökta medel: 0 kronor för 2013; tidigare beviljat 912 000 kronor

Förslag att: **Bifalla begäran att avsluta projektet under 2013 med tidigare beviljade medel**

Projektbeskrivning

Syftet är att utvärdera om gruppbehandling baserad på metoder från kognitiv beteendeterapi (KBT) utförd av distriktssköterskor är ett effektivt

sätt att behandla sömnproblem i primärvården. Syftet är även att utvärdera om sömnmedelsbehovet kan minskas och livskvalitet påverkas positivt. Framgångsrik behandling kan leda till att ohälsa kopplat till långvariga sömnproblem skulle kunna förebyggas.

Långvariga sömnproblem är ett utbrett problem som kan leda till psykisk och fysisk ohälsa. De som söker hjälp gör det när dagtidssymtomen börjar bli besvärande och vänder sig då i första hand till primärvården. Sömnproblem är en av de fem vanligaste orsakerna till patient - läkarkontakt och till läkemedelsförskrivning på en allmänläkarmottagning. SBU drar slutsatsen att psykologisk behandling har effekt vid sömnproblem både på kort och på lång sikt. Önskvärd praxisförändring vid behandling av sömnproblem är ett ökat utbud av psykologiska behandlingsmetoder, främst KBT.

Att slutföra projektet kommer att ta längre tid än ursprungligen planerat. Processen innefattar att rekrytera vårdcentraler, utbilda distriktssköterskor, involvera arbetsplatsen, rekrytera patienter till intervention (gruppbehandling) och kontroll (väntelista) samt sedan genomföra gruppbehandling på 10 veckor först för interventionsgruppen och sedan för kontrollgruppen. Det handlar om närmare ett år innan patientdata att analysera inkommer. Det tar ytterligare ett år att samla in långtidsuppföljningen från patienterna. Projektet ansöker därför om förlängning och att få slutföra projektet under 2013 med redan beviljade medel.

Halvårsrapport 2012

Genom projektet är 25 personer och 18 vårdcentraler utbildade i gruppbehandling vid sömnproblem. Tre vårdcentraler har under våren haft två gruppbehandlingar vardera. Cirka 40 patienter har nu genomgått gruppbehandling.

Totalt åtta vårdcentraler kommer under hösten delta i projektet. Fem vårdcentraler erbjuder gruppbehandling under hösten och tre vårdcentraler utbildas samt rekryterar patienter under hösten och börjar med grupper under vårterminen 2013. Stöd och handledning, som sker ute på vårdcentralerna, kommer därför att behövas under 2013.

Analys av patientdata påbörjas under hösten 2012. En ny powerberäkning visar att det behövs 45 patienter för att visa om sömnproblemets svårighetsgrad förändras. Cirka 120 patienter behöver rekryteras för att kunna besvara frågan om livskvalitet, psykiskt välbefinnande och trötthet förändras för patienterna efter att ha genomgått gruppbehandling.

Projektet är i full gång men det har tagit längre tid än planerat att utbilda och få igång vårdcentralerna samt att rekrytera patienter. Då patienterna följs i ett år tar också datainsamlingen längre tid än beräknat.

Förvaltningens synpunkter

Projektet är metodutvecklande och bygger på en pilotstudie som genomfördes med stöd av folkhälsoanslaget 2008-2009. Slutbidrag gavs för 2012. Tidplanen har inte hållit men i övrigt genomförs projektet väl. Förvaltningen har förståelse för den uppkomna tidsförskjutningen och föreslår bifall till förlängning av projekttiden.

Projektet föreslås följas upp av programberedningen för äldre och multisjuka.